

Specyfika procedury oceny oddziaływania na środowisko dla elektrowni jądrowej w polskim prawie ochrony środowiska

1. Wprowadzenie

Proces inwestycyjny w zakresie przedsięwzięć dotyczących energetyki jądrowej wyróżnia się szczególnymi cechami w porównaniu z przedsięwzięciami z innych sektorów gospodarki, czy nawet z sektora samej energetyki. Szczególnymi cechami tego procesu są przede wszystkim wieloetapowość, złożoność postępowania, znaczne rozłożenie w czasie i przestrzeni, a w związku z tym konieczność poniesienia wysokich nakładów finansowych. Z tego względu regulacje prawne normujące proces inwestycyjny dotyczący obiektu jądrowego, w tym zwłaszcza elektrowni jądrowej, są wysoce rozbudowane i złożone, a ponadto rzadko znajdują się w jednym akcie prawnym.

Prawodawca regulujący proces inwestycyjny związany z budową elektrowni jądrowej musi zapewnić materialną zgodność, kompletność i spójność nowo uchwalanych aktów prawnych z pozostałymi przepisami prawa energetycznego, w tym unijnymi regulacjami w zakresie ochrony środowiska. Brak wymaganej roztropności w tym zakresie przysporzyć może zarówno organom administracji, jak i przedsiębiorstwom energetycznym wiele problemów w procesie interpretowania i stosowania aktów prawnych, wpłynie negatywnie na sprawność i szybkość dzia-

łań organów administracji publicznej, a w efekcie uniemożliwi należyta realizację prawa dostępu do zrównoważonej energii¹.

Polski ustawodawca również dostrzegł potrzebę szczególnej regulacji procesu inwestycyjnego dotyczącego obiektów jądrowych. Ustawą z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących² wprowadził szczególne regulacje dotyczące procesu inwestycyjnego związanego z budową elektrowni jądrowych i innych obiektów związanych z funkcjonowaniem energetyki jądrowej. W sytuacji konieczności ponoszenia przez inwestora wysokich nakładów inwestycyjnych, luki i niedostatki otoczenia prawnego zwiększają poważnie ryzyko niepowodzenia inwestycji dla podmiotów zamierzających zaangażować się w budowę obiektów energetyki jądrowej. W konsekwencji oznaczać to może wydłużenie procesu inwestycyjnego skutkujące wzrostem kosztów i spadkiem opłacalności inwestycji w porównaniu do podobnych inwestycji realizowanych w krajach o regulacjach prawnych dostosowanych do specyfiki inwestycji w obiekty energetyki jądrowej. Wszystko to sprawia, iż wielomiliardowe inwestycje w energetykę jądrową bez kompleksowych uregulowań procesu inwestycyjnego byłyby obciążone trudnym do przyjęcia ryzykiem inwestycyjnym i finansowym, przede wszystkim z uwagi na trudne do przewidzenia realne terminy realizacji kolejnych etapów inwestycji, niezależne od inwestora³.

Szereg zmian dotyczących procedury oceny oddziaływania na środowisko dotyczących realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie elektrowni jądrowej, wprowadzono do ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁴.

Niniejszy artykuł wskazuje podstawowe różnice procedury oceny oddziaływania na środowisko dla elektrowni jądrowej w stosunku do oceny przeprowadzanej dla pozostałych przedsięwzięć oraz wskazuje na potrzebę niezbędnych zmian przyjętego sposobu jej regulacji, w kontekście spójności systemu ocen oddziaływania na środowisko dotychczas funkcjonującego w Polsce.

---

¹ Szerzej na temat procesu inwestycyjnego dotyczącego przedsięwzięć energetycznych K. Sobieraj, *Prawo dostępu do energii jako warunek zrównoważonego rozwoju* [w:] *Międzynarodowe prawo ochrony środowiska w XXI wieku* Z. Galicki, A. Gubrynowicz [red.], Warszawa 2013, s. 264.

² Dz.U. 2011 r., Nr 135, poz. 789 ze zm.

³ Uzasadnienie projektu ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących, Sejm RP VI kadencji, nr druku: 3937, źródło: www.sejm.gov.pl

⁴ T.jedn. Dz.U.2013.1235 ze zm.

2. Odrębności proceduralne oceny oddziaływania na środowisko dla elektrowni jądrowej

Ocena oddziaływania na środowisko jest instytucją prawa ochrony środowiska o charakterze proceduralnoprawnym. Instytucja ta powstała w USA i została zaadaptowana dla potrzeb systemów prawnych ochrony środowiska w znacznej liczbie krajów świata. Instytucja ta powstała jako odpowiedź na potrzebę pojawienia się skutecznego instrumentu umożliwiającego kompleksową politykę prewencyjną w ochronie środowiska i zrównoważonego ekologicznie rozwoju, jeśli jest traktowana jako procedura z udziałem społeczeństwa⁵.

Najistotniejszymi elementami tego ciągu działań prawnych są:

- selekcja czyli wybór przedsięwzięć, które powinny być poddane ocenie (tzw. *screening*),
- określenie zakresu oceny (tzw. *scoping*),
- przygotowanie raportu (dokumentacji) oceny,
- sprawdzenie poprawności raportu,
- podjęcie decyzji merytorycznej (zezwolenie lub odmowa),
- monitoring skutków realizacji przedsięwzięcia w świetle wyników przeprowadzonej oceny (analiza porealizacyjna)⁶.

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przez ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko rozumie właściwe postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia, a zatem już po jego zakwalifikowaniu do oceny i określeniu jej zakresu, obejmujące w szczególności:

- a) weryfikację raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- b) uzyskanie wymaganych ustawą opinii i uzgodnień,
- c) zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Pierwszym elementem szeroko rozumianej oceny oddziaływania na środowisko jest zakwalifikowanie elektrowni jądrowej do kategorii przedsięwzięć podlegających ocenie oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z brzmieniem par. 2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko⁷ elektrownie jądrowe i inne reaktory jądrowe, w tym ich likwidacja,

⁵ J. Jendrośka, *Oceny oddziaływania na środowisko jako instytucja prawna: charakter prawny i struktura regulacji* [w:] *Prawo i polityka w ochronie środowiska. Studia z okazji 40-lecia pracy naukowej Jerzego Sommera*, Wrocław 2006, s. 81.

⁶ *Ibid.* s. 81.

⁷ Dz.U. 2010 r., Nr 213, poz. 1397.

z wyjątkiem instalacji badawczych służących do wytwarzania lub przetwarzania materiałów rozszczepialnych lub paliworodnych o mocy nominalnej nie większej niż 1 kW przy ciągłym obciążeniu termicznym, kwalifikują się do kategorii przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Powyższe oznacza, iż planowana budowa elektrowni jądrowej, bez względu na wybór przyszłego dostawcy reaktora, obowiązkowo podlegać będzie ocenie oddziaływania na środowisko.

Ocena oddziaływania na środowisko dla elektrowni jądrowej z mocy prawa składa się z dwóch etapów: oceny dokonywanej w ramach postępowania w przedmiocie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 72 ust. 1 pkt 18a i 19 u.i.ś.o.) oraz obowiązkowej ponownej oceny oddziaływania na środowisko wykonywanej w ramach postępowania w sprawie wydania pozwolenia na budowę dla inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej lub inwestycji jej towarzyszącej wydawanej na podstawie o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących (art. 82 ust. 1 pkt 4a u.i.ś.o.).

W tym miejscu należy zauważyć niekonsekwencję ustawodawcy polegającą na błędnym odesłaniu do tej ustawy jako podstawy prawnej do wydania decyzji o pozwoleniu na budowę dla elektrowni jądrowej. Zgodnie z brzmieniem art. 15 ust. 1 u.p.r.e.j. pozwolenie na budowę obiektu energetyki jądrowej wydaje wojewoda na zasadach i w trybie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane⁸, z zastrzeżeniem przepisów tej ustawy. Tożsamy przepis odnosi się do postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 20 ust. 1 u.p.r.e.j.), ale nie oznacza to, iż decyzja ta jest wydawana w oparciu o przepisy tej ustawy. Nie jest to swoista decyzja inwestycyjna skupiająca w sobie kilka różnych klasycznych decyzji zezwalających na realizację inwestycji, tak jak to ma miejsce w przypadku decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej wydawanej na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych⁹. Pozwolenie na budowę elektrowni jądrowej wydawane jest na podstawie przepisów ustawy – Prawo budowlane z modyfikacjami określonymi w ustawie o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących.

Organem właściwym do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko na wszystkich jej etapach jest Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska. Ustawodawca po raz pierwszy w przypadku obiektu energetyki jądrowej postanowił umieścić kompetencje do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz postanowienia kończącego ponowną ocenę oddziaływania na środowisko na

⁸T.jedn. Dz.U. 2013 r., poz. 1409 ze zm.

⁹T.jedn. Dz.U. 2013 r., poz. 687 ze zm.

szczeblu centralnym organu administracji rządowej. W stanie prawnym obowiązującym przed wejściem w życie ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących organem tym był właściwy ze względu na miejsce położenia planowanego przedsięwzięcia regionalny dyrektor ochrony środowiska.

Regulację tę należy ocenić pozytywnie, biorąc pod uwagę skupienie w jednym organie wszystkich kompetencji związanych z procedurą oceny oddziaływania na środowisko zarówno w odniesieniu do dokumentów strategicznych, jak i realizacji konkretnego przedsięwzięcia¹⁰. Mając na względzie prawdopodobieństwo wystąpienia obowiązku przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku tego rodzaju przedsięwzięcia, właściwym było umieszczenie również kompetencji do przeprowadzenia całej oceny oddziaływania w tym samym organie, który jest odpowiedzialny również za powiadomienie.

Nie bez znaczenia pozostaje okoliczność, iż właściwość miejscowa Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska obejmuje obszar całego kraju co oznacza, iż będzie on mógł przeprowadzić ocenę dla jakiegokolwiek wybranej przez inwestora lokalizacji, a ponadto jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynikać będzie zasadność realizacji przedsięwzięcia w innym wariantcie lokalizacyjnym niż proponowany przez wnioskodawcę, za zgodą wnioskodawcy, będzie mógł wskazać w decyzji wariant dopuszczony do realizacji na terenie całego kraju (art. 81 ust. 1 u.i.ś.o.).

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wydana dla obiektu energetyki jądrowej w obecnym stanie prawnym dysponuje najdłuższym okresem „przydatności do użycia” na dalszych etapach procesu inwestycyjnego.

Zgodnie z brzmieniem art. 72 ust. 4b u.i.ś.o. złożenie wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszącej, może nastąpić w terminie 10 lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna.

Przedłużenie dwa i pół razy długości terminu, w którym istnieje możliwość ubiegania się o decyzję inwestycyjną na podstawie ostatecznej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla elektrowni jądrowej, spotkało się z krytyką¹¹.

---

¹⁰ Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska jest organem właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w przypadku dokumentów opracowywanych i zmienianych przez naczelne lub centralne organy administracji rządowej (art. 57 ust. 1 pkt 1 u.i.ś.o.) oraz do prowadzenia postępowania transgranicznego w tym zakresie (art. 113 ust. 3 i n. u.i.ś.o.).

¹¹ D. Chojnacki, *Ochrona przyrody w przepisach dotyczących przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej. Wybrane zagadnienia prawne* [w:] *Prawo ochrony przyrody a wolności gospodarcza*, M. Górski (red.), Łódź-Poznań 2011, s. 102.

Uzasadnieniem wydłużenia tego terminu w stosunku do dotychczasowego rozwiązania wynikało ze specyfiki procesu inwestycyjnego w sprawach obiektów energetyki jądrowej. Rozpoczęcie budowy obiektu jądrowego wymaga wykonania niezwykle czasochłonnych analiz i badań przez Prezesa Państwowej Agencji Atomowej (dalej: PAA) pod kątem bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej. Wydanie przez Prezesa PAA decyzji uprawniających inwestora do rozpoczęcia realizacji inwestycji będzie szczególnie czasochłonne w odniesieniu do pierwszych obiektów, albowiem będą to na terytorium Polski pionierskie postępowania. Ponadto w ramach procesu inwestycyjnego dotyczącego obiektów energetyki jądrowej konieczne będzie uzyskanie m.in. niewystępującej w innych postępowaniach decyzji zasadniczej. Ponadto zawarcie umów z dostawcami technologii i wykonawcami obiektu oraz zapewnienie finansowania inwestycji, ze względu na stopień skomplikowania obiektu, jego rozmiar i wartość, mogą wymagać znacznie więcej czasu niż w przypadku innych inwestycji¹².

W mojej ocenie nie można oceniać krytycznie tej regulacji, mając na względzie brzmienie art. 72 ust. 5a u.i.s.o. który stanowi, iż dla obiektu energetyki jądrowej w rozumieniu ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących, będącego równocześnie obiektem jądrowym w rozumieniu ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe wydaje się jedną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach uzyskana przed decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących wypełnia wymóg uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przed wystąpieniem z wnioskiem o wydanie zezwolenia na budowę obiektu jądrowego przewidziany ustawą – Prawo atomowe. Zatem decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla elektrowni jądrowej będzie załączona do wniosków o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji – tutaj rzeczywiście wystarczyłby dotychczasowy 4-letni okres – ale także zezwolenia na budowę obiektu jądrowego wydawanego przez Prezesa Państwowej Agencji Atomowej w trybie ustawy – Prawo atomowe oraz oczywiście pozwolenia na budowę, wydawanego w trybie ustawy – Prawo budowlane. Zwłaszcza to ostatnie zezwolenie inwestycyjne mogłoby nie zmieścić się w ustawowo określonym terminie do złożenia wniosku. Należy mieć również na uwadze konieczność wydania w międzyczasie decyzji zasadniczej wydawanej na podstawie ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących, która jest wyrazem akceptacji państwa dla budowy obiektu energetyki jądrowej w określonej lokaliza-

---

¹² Uzasadnienie projektu ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących, Sejm RP VI kadencji, nr druku: 3937, źródło: www.sejm.gov.pl

cji, przez określonego inwestora, z wykorzystaniem określonej technologii. Decyzja ta, na wniosek inwestora, wydawana będzie w drodze decyzji przez ministra właściwego do spraw gospodarki (art. 22 i 23 u.p.r.e.j.).

Nie rodzi również obaw tak długi termin możliwości złożenia wniosku w oparciu o ostateczną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach z punktu widzenia ochrony przyrody – w przypadku elektrowni jądrowych procedura oceny oddziaływania na środowisko jest zawsze dwuetapowa i nawet gdyby w okresie między wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę nastąpiły zmiany w środowisku, to będzie istniała możliwość ich uwzględnienia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko na końcowym etapie uzyskiwania pozwolenia na budowę.

Należy zwrócić uwagę na jeszcze jedną odrębność wynikającą z ustawy – Prawo atomowe, iż przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla obiektu jądrowego Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska zasięga opinii Prezesa Państwowej Agencji Atomowej, przesyłając mu projekt decyzji oraz wniosek o wydanie decyzji wraz z załączonymi dokumentami (art. 39i ust. 2 u.p.a). Redakcja przepisu wskazuje, iż następuje to w ostatniej fazie postępowania dowodowego w postępowaniu administracyjnym zmierzającym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Gdyby zatem doszło do sytuacji, iż opinia Prezesa PAA będzie zawierać zastrzeżenia co do projektu decyzji lub przeprowadzonych w toku postępowania czynności dowodowych, to w przypadku jej uwzględnienia przez organ prowadzący postępowanie i przeprowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego w stosunku do raportu o ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, może zaistnieć potrzeba powtórzenia szeregu czynności związanych z postępowaniem, takich jak konieczność zapewnienia udziału społeczeństwa oraz ponownego wydania opinii i uzgodnień przez organy współdziałające¹³ na podstawie aktualnego materiału dowodowego.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla obiektu energetyki jądrowej nie musi być też zgodna z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego – o ile taki plan został uchwalony, obejmuje ją bowiem wyłączenie określone w art. 80 ust. 2 u.i.ś.o. Powyższe jest pokłosiem założenia ustawodawcy, iż decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej jest w sposób wyczerpujący regulowana ustawą inwestycyjną i w zakresie lokalizacji

---

¹³ Właściwy miejscowo i rzeczowo organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz, w przypadku realizowania inwestycji na obszarze morskim – właściwy miejscowo dyrektor urzędu morskiego – art. 77 ust. 1 pkt 1 i 2 u.i.ś.o. Tożsame regulacje dotyczą ponownej oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzanej w ramach postępowania o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę obiektu energetyki jądrowej – art. 90 ust. 2 pkt 2 i ust. 2a u.i.ś.o.

tej inwestycji nie będą miały zastosowania przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art. 8 ust. 2 u.p.r.e.j.).

W decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wydawanej dla obiektu energetyki jądrowej po przeprowadzeniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, właściwy organ nakłada obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania pozwolenia na budowę dla inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej lub inwestycji jej towarzyszącej oraz może nałożyć obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania pozwolenia na prace przygotowawcze (art. 82 ust. 1 pkt 4a i 4b u.i.ś.o.). Pozwolenie na prace przygotowawcze jest fakultatywną decyzją uregulowaną w ustawie o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących w jej art. 17. Na podstawie tej decyzji inwestor będzie mógł dokonać szeregu prac poprzedzających rozpoczęcie robót budowlanych dotyczących budowy obiektu energetyki jądrowej. Pozwolenie to będzie w szczególności obejmowało niwelację terenu, wycinkę drzew, budowę przyłączy mediów na potrzeby budowy czy rozbiórkę istniejących obiektów budowlanych.

Kolejne różnice w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla elektrowni jądrowej wynikają z przepisów ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących. W postępowaniu takim mogą uczestniczyć na prawach strony organizacje ekologiczne, pod warunkiem że zostały wpisane do właściwego rejestru na co najmniej 1 rok przed wszczęciem tego postępowania (art. 20 ust. 2 u.p.r.e.j.). Warto podkreślić, iż ograniczenie to nie obowiązuje w trakcie ponownej oceny oddziaływania na środowisko dla tego typu obiektu, co stanowi ewidentne przeoczenie ustawodawcy. Sam zamiysł ograniczenia możliwości udziału w postępowaniu organizacji ekologicznych budzi uzasadnione wątpliwości w zakresie zapewnienia udziału społeczeństwa w procesie podejmowania decyzji w ramach przepisów Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzonej w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r.¹⁴ oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko¹⁵.

---

¹⁴ Dz.U. 2003 r. Nr 78, poz. 706.

¹⁵ Dz.U. UE L 26 z 28.1.2012, s. 1-21; szerzej: D. Chojnacki, *Ochrona przyrody w przepisach dotyczących przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej*. Wybrane za-

Ustawodawca skrócił ustawy termin wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla obiektu energetyki jądrowej, który wynosi 45 dni od dnia złożenia wniosku. Zastrzegł jednak, iż do tego terminu, nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa do dokonania określonych czynności, w szczególności w ramach postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu (art. 20 ust. 3 i 4 u.p.r.e.j.). Z uwagi na te szerokie wyłączenia trudno jednak oczekiwać, iż spowoduje to znaczne przyspieszenie postępowania, które ze swojej istoty będzie procedurą długotrwałą. Zauważyć należy, iż w przypadku niewydania decyzji w tym terminie, organ wyższego stopnia wymierza właściwemu organowi, w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie, karę w wysokości 500 zł za każdy dzień zwłoki (art. 35 ust. 2 u.p.r.e.j.).

Wokół elektrowni jądrowej obligatoryjnie tworzy się obszar ograniczonego użytkowania, na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska¹⁶ (art. 36f ust. 1 u.p.a.). Z uwagi na zakres danych wymaganych do utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla elektrowni jądrowej jego utworzenie będzie możliwe najwcześniej po uzyskaniu zezwolenia na budowę obiektu jądrowego wydawanego na podstawie ustawy – Prawo atomowe¹⁷. Obszar ograniczonego użytkowania wokół obiektu jądrowego obejmuje teren, na zewnątrz którego w stanach eksploatacyjnych obiektu jądrowego obejmujących normalną eksploatację oraz przewidywane zdarzenia eksploatacyjne roczna dawka skuteczna (efektywna) od wszystkich dróg narażenia nie przekroczy 0,3 milisiwerta

---

gadnienia prawne [w:] *Prawo ochrony przyrody a wolności gospodarcza*, M. Górski (red.), Łódź-Poznań 2011, s. 98 i n.

¹⁶Dz.U. z 2013 r. poz. 1232 ze zm.

¹⁷Zgodnie z brzmieniem art. 36f ust. 3 u.p.a. analiza dotycząca obszaru ograniczonego użytkowania uwzględnia dane i informacje dotyczące: 1) parametrów obiektu jądrowego, w tym jego konstrukcji i stosowanych środków bezpieczeństwa, przewidywanych wartości uwolnień substancji promieniotwórczych do otoczenia w warunkach normalnej eksploatacji, w czasie przewidywanych zdarzeń eksploatacyjnych i w warunkach awaryjnych oraz rodzaju materiałów jądrowych znajdujących się w obiekcie jądrowym; 2) lokalizacji obiektu jądrowego, w tym warunków środowiska przyrodniczego istniejącego w rejonie obiektu jądrowego, w szczególności: ukształtowania terenu, budowy geologicznej, warunków klimatycznych, z uwzględnieniem najbardziej niekorzystnych warunków meteorologicznych, hydrologicznych, zagospodarowania gruntów oraz powierzchniowych wód płynących i stojących w rejonie obiektu jądrowego; 3) procedur eksploatacji obiektu jądrowego w warunkach normalnych; 4) rozkładów dawek promieniowania jonizującego dla różnych odległości od obiektu jądrowego, odpowiadających przewidzianym w projekcie obiektu jądrowego stanom eksploatacyjnym i awaryjnym; 5) innych czynników mogących mieć wpływ na ocenę zagrożenia radiacyjnego na obszarze ograniczonego użytkowania.

(mSv), a w razie awarii bez stopienia rdzenia roczna dawka skuteczna (efektywna) od wszystkich dróg narażenia nie przekroczy 10 milisiwertów (mSv).

Ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu, wymagania techniczne dotyczące budynków oraz sposób korzystania z terenu, o których mowa w art. 135 ust. 3a u.p.o.ś., mogą dotyczyć w szczególności wznoszenia budynków mieszkalnych, budynków zamieszkania zbiorowego oraz budynków użyteczności publicznej, a także wykonywania działalności gospodarczej niezwiązanej z działalnością obiektu jądrowego, mogącej niekorzystnie oddziaływać na obiekt jądrowy (art. 36g ust. 1 u.p.o.ś).

Obszar dla obiektu jądrowego tworzy sejmik województwa, w drodze uchwały Określenie granic obszaru ograniczonego użytkowania oraz ograniczeń w zakresie przeznaczenia terenu, wymagań technicznych dotyczących budynków i sposobu korzystania z terenu, w tym ocena oddziaływania wykonywanej działalności gospodarczej na obiekt jądrowy wymaga pozytywnej opinii Prezesa Agencji (art. 36f ust. 4 oraz 36g ust. 2 u.p.a.).

3. Postępowanie transgraniczne

Mimo powszechnie znanych negatywnych doświadczeń społeczności międzynarodowej związanych z awariami w Czarnobylu na Ukrainie czy Fukushima w Japonii, teza iż w przypadku elektrowni jądrowych zawsze istnieje możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko jest daleka od prawdy.

Obie wskazane wyżej najpoważniejsze awarie reaktorów jądrowych dotyczyły ich tzw. II generacji. Współcześnie budowane reaktory tzw. generacji III/III+ nawet w razie zaistnienia poważnej awarii pozaprojektowej – z uwagi na sposób ich konstrukcji i zabezpieczeń – nie powinny doprowadzić do skutków oddziałujących poza obszar miejsca planowanego usytuowania elektrowni jądrowej¹⁸.

Artykuł 3 ustęp 1 Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r.¹⁹ stanowi, iż dla planowanej działalności wynikającej z załącznika I²⁰, która może spowodować

¹⁸ *Wszystko o energetyce jądrowej. Od atomu A do cyrkonu Zr*, Opracowanie zbiorowe, Areva, Paryż 2008 r., wydanie polskie 2011, s. 62 i n. Szerzej na temat bezpieczeństwa współczesnych elektrowni jądrowych: J. Składzień, T. Bury, A. Fic, *Bezpieczeństwo współczesnych wodnych reaktorów jądrowych na tle dotychczasowych najpoważniejszych awarii w energetyce jądrowej* [w:] *Energetyka jądrowa w Polsce*, K. Jeleń, Z. Rau (red.) Warszawa 2012, s. 447 i n.

¹⁹ Dz.U. 1999 r. Nr 96, poz. 1110.

²⁰ Pkt 2 – elektrownie jądrowe i inne reaktory jądrowe (z wyjątkiem instalacji badawczych do produkcji i konserwacji materiałów rozszczepialnych i paliworodnych, których moc maksymalna nie przekracza 1 kilowata ciągłego obciążenia cieplnego).

znaczące szkodliwe oddziaływanie transgraniczne, Strona pochodzenia, w celu zapewnienia odpowiednich i skutecznych konsultacji, powiadomi każdą Stronę, którą uzna za możliwą Stronę narażoną, jak najwcześniej i nie później niż poinformuje własną opinię publiczną o proponowanej działalności.

Oddziaływanie w rozumieniu Konwencji oznacza jakikolwiek skutek planowanej działalności dla środowiska z uwzględnieniem: zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, flory, fauny, gleby, powietrza, wody, klimatu, krajobrazu i pomników historii lub innych budowli albo wzajemnych oddziaływań między tymi czynnikami; obejmuje ono również skutki dla dziedzictwa kultury lub dla warunków społeczno-gospodarczych spowodowane zmianami tych czynników (art. 1 pkt vii Konwencji). Natomiast oddziaływanie transgraniczne oznacza jakiegokolwiek oddziaływanie, nie mające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji Strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej Strony (art. 1 pkt viii Konwencji).

Zgodnie z polskimi przepisami stanowiącymi implementację Konwencji z Espoo, postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko przeprowadza się w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji planowanych przedsięwzięć objętych decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach lub wymienionymi w tym przepisie decyzjami zezwalającymi na realizację przedsięwzięcia, jeżeli w ramach postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie była przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (art. 104 ust. 1 u.i.ś.o.). Ustawa w art. 104 ust. 2 przewiduje możliwość przeprowadzenia postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko również na wniosek innego państwa, na którego terytorium może oddziaływać.

Nie byłoby zatem sytuacją nadzwyczajną, iż wybór konkretnej lokalizacji elektrowni jądrowej, w ocenie państwa pochodzenia nie oddziaływałby transgranicznie poza jego terytorium, natomiast odmienna ocena prezentowana byłaby przez państwa bliższego lub dalszego sąsiedztwa²¹. W przypadku elektrowni jądrowej, której potencjalna lokalizacja nie znajduje się w pobliżu granicy kraju, może zatem zaistnieć problem wykazania realnych transgranicznych oddziaływań. Artykuł 3 ust. 7 Konwencji z Espoo przewiduje, że Strona, która uważa, że jej środowisko może być narażone na znaczące szkodliwe oddziaływanie transgraniczne w wyniku planowanej działalności, wymienionej w załączniku I, a która nie była powiadomiona zgodnie z ustępem 1 art. 3, może ten fakt zasygnalizować Stronie poten-

---

²¹ M. Pal, M. Pfaff *Poland and Germany: Issues of Transboundary Consultation* [w:] Ch. Raetzke (red.) *Nuclear Law in EU and Beyond*, Baden-Baden 2014, s. 168.

cialnego pochodzenia. Na taki wniosek Strony Konwencji wymieniły wystarczające informacje w celu przedyskutowania, czy istnieje prawdopodobieństwo znaczącego szkodliwego oddziaływania transgranicznego. Jeżeli Strony uzgodnią, że znaczące szkodliwe oddziaływanie transgraniczne jest prawdopodobne, to będą odpowiednio stosowane postanowienia niniejszej konwencji. Jeżeli Strony nie uzgodnią, czy znaczące szkodliwe oddziaływanie transgraniczne jest prawdopodobne, to którakolwiek ze Stron może przedstawić tę kwestię komisji dochodzeniowej, zgodnie z postanowieniami załącznika IV, w celu uzyskania opinii, czy znaczące szkodliwe oddziaływanie transgraniczne jest prawdopodobne, chyba że Strony uzgodnią inny sposób rozstrzygnięcia tej kwestii²².

Tym niemniej podstawową zasadą międzynarodowego prawa atomowego i standardów wypracowanych przez Międzynarodową Agencję Energii Atomowej jest ścisła współpraca międzynarodowa we wszystkich sprawach dotyczących energii jądrowej²³. Oznacza to w mojej ocenie, biorąc pod uwagę zasady dobrosąsiedzkiej współpracy oraz umowy międzynarodowe zawarte w dziedzinie ochrony środowiska²⁴, obowiązującą normę prawa międzynarodowego, nakazującą co najmniej poinformowanie państw, które Strona uzna za potencjalnie narażone lub nawet tylko zainteresowane udziałem w procedurze oceny oddziaływania na środowisko.

4. Uwagi *de lege ferenda*

Krytycznie należy ocenić samo umieszczenie w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko odrębnych przepisów dotyczących wyłącznie postępowania o oddziaływanie na środowisko dla obiektów energetyki jądrowej. Przyjęta metoda regulacji polegająca na każdorazowej nowelizacji ustawy w celu umieszczenia w niej wyłącznie przepisów dotyczących pewnej kategorii

---

²² Tytułem przykładu można wskazać zainicjowane przez Komitet Wykonawczy Konwencji z Espoo postępowanie wyjaśniające wobec Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej dotyczące planowanej elektrowni jądrowej Hinkley Point C. Komitet wezwał rząd Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej do wyjaśnienia czy i w jakiej formie powiadomił strony narażone o planowanym przedsięwzięciu, w szczególności czy do powiadomień użył przewidzianej przez Komitet formy oraz jakie odpowiedzi otrzymał na takie powiadomienie (nr sprawy: EIA/IC/INFO/12).

²³ C. Stroiber, A. Baer, N. Pelzer, W. Tonhauser, *Handbook of Nuclear Law*, Wiedeń 2003, s. 10.

²⁴ Tytułem przykładu można podać Konwencję o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego z Helsinek z 1992 r., Dz.U. 1999 r. Nr. 28, poz. 346, szerzej: M. Makowski, *Budowa pierwszej polskiej elektrowni jądrowej a ochrona środowiska Morza Bałtyckiego w świetle prawa międzynarodowego*, Prawo Morskie 2014, t. XXX.

przedsięwzięć prowadzi w konsekwencji do braku spójności całego aktu prawnego oraz powoduje dodatkowe trudności interpretacyjne.

Charakter już wprowadzonych do powyższej ustawy zmian dotyczących obiektów energetyki jądrowej ustawą o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących, dotyczących procedury oceny oddziaływania na środowisko dla obiektów jądrowych, sprowadza się do ustalenia organu właściwego do wydania decyzji, obowiązku przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko oraz długości okresu umożliwiającego złożenie wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji obiektu energetyki jądrowej w oparciu o wydaną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. Bez szkody dla procesu inwestycyjnego dotyczącego tego rodzaju obiektów, możliwe byłoby umieszczenie tych modyfikacji norm prawnych w ustawie o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących, tak jak to ma miejsce w chwili obecnej w odniesieniu do niektórych omówionych wyżej aspektów postępowania.

Pozwoliłoby to na zachowanie spójności samego aktu prawnego, który pozostałby podstawą materialnoprawną do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla wszystkich rodzajów przedsięwzięć, a derogacji każdorazowo podlegałyby te z jego przepisów, które dotyczą szczególnego rodzaju przedsięwzięć (*lex specialis derogat legi generali*).

Można również pokusić się o rozważenie, czy z uwagi na okoliczność, iż tego typu regulacje będą miały zastosowanie prawdopodobnie do budowy jednego lub dwóch obiektów energetyki jądrowej w przeciągu najbliższych kilkunastu lat, nie byłoby możliwe ich zrealizowanie w oparciu o przepisy ustawy. Należy zauważyć, iż rozwiązanie tego typu nie stanowiłoby *novum* w polskim ustawodawstwie. Obowiązuje przecież akt poświęcony konkretnemu przedsięwzięciu – inwestycji w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu, którego proces inwestycyjny uregulowany został ustawą z dnia 24 kwietnia 2009 r.²⁵

Możliwość taką dopuszcza również dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. Dyrektywa zastrzega w art. 2 ust. 5, że w przypadku gdy dane przedsięwzięcie realizowane jest w oparciu o konkretny akt ustawodawstwa krajowego, państwa członkowskie mogą zwolnić to przedsięwzięcie z przepisów dotyczących konsultacji społecznych określonych w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem spełnienia celów niniejszej dyrektywy. W przypadku przedsięwzięć przyjętych w drodze konkretnego aktu ustawodawstwa krajowego państwa członkowskie powinny

---

²⁵T.jedn. Dz.U. 2014 r. poz. 1501.

zapewnić osiągnięcie w procesie ustawodawczym celów dyrektywy dotyczących konsultacji społecznych.

Tym niemniej rozwiązanie takie w przypadku planowanego obiektu energetyki jądrowej nie byłoby korzystne i opłacalne. Należy bowiem zauważyć, iż Polska nie posiada praktycznie żadnych doświadczeń związanych z inwestycjami w energetykę jądrową. Przyjęcie realizacji inwestycji w zakresie obiektu energetyki jądrowej w drodze ustawy wymagałoby rozstrzygnięcia wielu wrażliwych kwestii jeszcze przed uchwaleniem aktu prawnego. Ocena oddziaływania dla takiego przedsięwzięcia musiałaby bowiem spełniać wymogi prawa Unii Europejskiej, a to oznaczałoby z kolei konieczność posiadania danych przedsięwzięcia wystarczających do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Wśród wyłączeń dotyczących obowiązku wskazania w raporcie o oddziaływaniu na środowisko, czy dla planowanego przedsięwzięcia jest konieczne ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania w rozumieniu przepisów – Prawo ochrony środowiska, oraz określenie granic takiego obszaru, ograniczeń w zakresie przeznaczenia terenu, wymagań technicznych dotyczących obiektów budowlanych i sposobów korzystania z nich, powinno znaleźć się przedsięwzięcie dotyczące budowy obiektu jądrowego, gdyż obowiązek utworzenia takiego obszaru wynika wprost z ustawy – Prawo atomowe.

Pozwolenie na prace przygotowawcze, o którym mowa w ustawie o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących, powinno zostać wymienione w katalogu decyzji art. 72 ust. 1 u.i.ś.o. w celu zachowania jednolitej i przejrzystej konstrukcji ustawy.

Ustawa przewiduje dłuższy, bo 10-letni okres na złożenie wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej, od chwili gdy decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna. Ustawodawca pominął jednak możliwość złożenia w tak wydłużonym okresie, wniosku o decyzję o pozwolenie na prace przygotowawcze oraz wniosku o decyzję o pozwolenie na budowę obiektu energetyki jądrowej. Wymagania określone w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach mogą wpływać ponadto na przebieg procedury administracyjnej dotyczącej zezwolenia na budowę obiektu jądrowego. Wydaje się zatem celowym wprowadzenie obowiązku załączania jej do wniosku o wydanie pozwolenia na prace przygotowawcze oraz zezwolenia na budowę obiektu jądrowego. Wymagają zatem ujednoclenia w tym zakresie poszczególne przepisy ustawy ocenowej, ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących oraz ustawy – Prawo atomowe.

Niejasne pozostają intencje ustawodawcy w kwestii ponownej oceny oddziaływania na środowisko dla obiektu energetyki jądrowej. Z treści art. 82 ust. 1

pkt 4a i 4b u.i.ś.o. wynika, że w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla obiektu energetyki jądrowej obowiązek przeprowadzenia ponownej oceny będzie obligatoryjny w trakcie procedury wydawania pozwolenia na budowę oraz opcjonalny w trakcie wydawania pozwolenia na prace przygotowawcze.

Z kolei rozważając system ponownej oceny oddziaływania na środowisko dla obiektu energetyki jądrowej należy wpiernw przesądzić, w ramach którego z postępowań – zezwolenia, czy pozwolenia na budowę – powinna ona zostać przeprowadzona obligatoryjnie. Należy też jednoznacznie przesądzić, dla których z decyzji dla obiektu energetyki jądrowej należy pozostawić możliwość przeprowadzenia ponownej oceny. Proponowane zmiany przepisów dotyczących oceny oddziaływania dla obiektu energetyki jądrowej przewidują, iż dla obiektu energetyki jądrowej będzie przeprowadzać się ocenę oddziaływania na środowisko w trzech etapach: w ramach decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zezwolenia na budowę wydawanego na podstawie ustawy – Prawo atomowe oraz pozwolenia na budowę wydawanego na podstawie ustawy – Prawo budowlane w związku z przepisami ustawy dotyczącej przygotowania inwestycji dotyczących obiektów energetyki jądrowej²⁶.

Podsumowując stwierdzić należy, iż stworzenie odpowiedniego środowiska prawnego nie tylko dla oceny oddziaływania na środowisko ale całego procesu inwestycyjnego związanego z budową elektrowni jądrowej jest zadaniem bardzo trudnym i wymagającym szerokiej wiedzy na temat procesu przygotowania inwestycji od strony *stricte* technicznej jak i ochrony środowiska. Przy czym zauważyć należy, iż brak polskich doświadczeń w tym zakresie powinien być rekompensowany wszechstronną analizą modeli rozwiązań przyjętych w krajach, gdzie elektrownie jądrowe są znaczącym producentem energii elektrycznej. Tymczasem polskie przepisy regulujące proces inwestycyjny związany z budową elektrowni jądrowej charakteryzują się brakiem spójności i przemyślenia rozwiązań oraz idei przewodniej, co może świadczyć albo o bagatelizacji problemów związanych z tego typu inwestycją lub nieświadomości, jak wielkie wyzwania stoją przed organami w całym procesie inwestycyjnym. Istniejące modyfikacje dotyczące przepisów oceny oddziaływania na środowisko ograniczają się do problemów proceduralnych, tymczasem środek ciężkości w trakcie oceny oddziaływania na środowisko położony będzie na jakości dokumentacji, która powinna spełniać wymogi polskiego prawa ochrony środowiska ale również wymagania wypracowane przez Międzynarodową Agencję Energii Atomowej. Proces oceny oddziaływania na środowisko zarówno

---

²⁶ Projekt ustawy o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw z dnia 5 grudnia 2014 r., źródło: www.legislacja.rcl.gov.pl/docs/2/266607/266627/266628/dokument141567.pdf [dostęp: 5 stycznia 2015 r.].

pod względem prawnym, jak i faktycznym będzie również ściśle związany z badaniami lokalizacyjnymi oraz obowiązkiem przygotowania na ich podstawie raportu lokalizacyjnego, o którym mowa w art. 35b u.p.a. Co ciekawe, ocena terenu pod lokalizację obiektu jądrowego oraz zakres raportu lokalizacyjnego jest szczegółowo normowany przez Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu przeprowadzania oceny terenu przeznaczonego pod lokalizację obiektu jądrowego, przypadków wykluczających możliwość uznania terenu za spełniający wymogi lokalizacji obiektu jądrowego oraz w sprawie wymagań dotyczących raportu lokalizacyjnego dla obiektu jądrowego²⁷. Wydaje się, iż podobną technikę legislacyjną powinno przyjąć się w odniesieniu do dokumentacji sporządzanej w procedurze ocen oddziaływania na środowisko dla elektrowni jądrowej, jaką jest karta informacyjna przedsięwzięcia oraz raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Powyższych subtelnosci procesu inwestycyjnego dla elektrowni jądrowej zdaje się dotychczas nie dostrzegać polski ustawodawca. Pozostaje mieć zatem nadzieję, iż wykaże on więcej zrozumienia i wyposaży władzę wykonawczą w instrumenty prawne, które pozwolą zakończyć sukcesem proces wdrażania energetyki jądrowej w Polsce.

---

²⁷ Dz.U. 2012 r. poz. 1025.